

Напярэдадні...

Яркі агонь — да ўдачы

Сустрадаючы Каляды і Новы год, людзі заўсёды марылі аб тым, каб ён быў шчаслівым. Як жа прыцягнуць, прывабіць удачу? Як зрабіць гэтыя цудоўныя зімовыя святы больш запамінальнымі і рамантычнымі? Мне здаецца, проста: з дапамогай святла.

Перш за ўсё нам спатрэбіцца многа свечак. Я іх купляю загадзя, рознай формы і памераў. А вось падсвечнікі можна зрабіць самім, прасвідраваўшы адтуліну ў яблыку, рэпе, бураку, круглай бульбіне...

Добра скарыстацца і яловымі шышкамі, калі акуратна зрэзаць у іх верхавінькі, у сярэдзіну накіраваць воску і ўмацаваць на падстаўкі з пенапласту. Упрыгожыць іх можна яловымі ці хваёвымі лапкамі, пакрытымі «снегам» (крошчамі таго ж пенапласту), маленькімі цацкамі, яркімі банцікамі, «дожджыкам», цукеркамі... Вакол свечак з дапамогай зубачыстака можна замацаваць яркія ягады каліны, рабіны, бліскучыя пацеркі...

Падсвечнікамі ў час свят могуць «папрацаваць» таксама попельніцы, фужэры, маленькія вазачкі.

Здаўна свечкі выкарыстоўвалі і для варажбы. Лічылася: калі свечка доўга не загараецца, значыць, у найбліжэйшы час нешта запланаванае можа не спраўдзіцца. Калі полымя замігае — у жыцці адбудуцца перамены, а яркі агонь — знак шанцавання і ўдачы.

Запальваючы свечку, можна загадаць жаданне. Калі кроплі воску пацякуць па левым баку, яно не здарэцца, калі па правым — вам пашанцуе.

Праявіце крыху фантазіі — зрабіце свой дом святочным і радасным. І тады, магчыма, акурат такім жа стане для вас Новы год!

Софія Кабарыха, в. Паланечка, Баранавіцкі раён.

Чалавек — чалавеку

З кім

павядзешся...

Гэтай вясной у нас па лецішчы з'явіўся новы сусед. Як данесла мясцовае «радыё», у Беларусь ён прыехаў ажно з Ірданіі, ажаніўся тут з нашай дзяўчынай, разам з ёй гадуе прыгожых чарнавокіх малых.

А дом, які прыкупіў, прадаваўся даўно — не было ахвотных набыць. Участак паступова зарастаў хмызняком, пустазелле насеявалася на іншыя гароды...

Факт, што, убачыўшы новага, маладога гаспадара, які, закасаўшы рукавы, узьюся за навадзённым парадкам, мы з палёгкай уздыхнулі, а потым, шчыра кажучы, захвалюваліся — сталі баяцца, што гэты дачнік зараз цягне ліха, зморыцца і плюне. «Наш чалавек, беларус, можа, і даў бы тут рады, — між сабой гаварылі суседзі, а вось гэты інашаземец — наўрад... Дзе яго Ірданія? Там, можа, і не расце нічога — адна пустыня ды горы?»

Але ж тут, на ўчастку, нека залапатаў трактар і як бачыш перавярнуў «закамянелы» пласт дзірвану. А далей — болей, як той казаў: побач з домікам стаў зеленае газон, з'явілася альтанка і па перыметры — прыгожы штыкетнік... «Малачына! — здзіўліліся мы, — бач ты, які зацяты! Як сапраўдны беларус: упрагаецца і цягне — даводзіць да канца».

Толькі пахвалілі ды прагаварылі так, як сусед узяў і... знік: тыдні са тры відаць не было. Мы чаго ні надумалі: можа, узяў ды ўсё-такі кінуў, можа, крыў бог, захварэў?

Але ж не: дзякуй богу, вяртаецца — задаволены, яшчэ больш загарэлы. Кажы:

— Сустрадаў з раднёй — у Грузіі, на нейтральнай тэрыторыі, бо ў Ірданіі і пералёт дарагі, і каранцін кругом... А ў Грузіі спадабалася, нават больш, чым у Турцыі і Егіпце... Людзі добразычлівыя ды сумленныя — амаль як мы (?), беларусы, мы толькі больш цягавітыя: бывае, упромся ў што...

Выходзіць, з кім павядзешся, ад таго і набярэшыся. Ці не так?

Віталь Жураўскі, г. Жодзіна.

Свой погляд

РОДНАЯ ЗЯМЕЛЬКА — МАЦІ, А ЧУЖАЯ...

Падзеі на беларуска-польскай граніцы хвалююць многіх, а ўжо тых, хто ведае, што такое вайна, што такое вялікая бяда... Няхай па ўспамінах бацькоў і дзядоў, няхай па фільмах і кнігах... Навагэтага часам дастаткова.

НАШ родны край у красавіку 1986-га пацярпеў ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС. Праўда, людзі пра гэта амаль не чулі, не ведалі: ішлі на Першамайскую дэманстрацыю, садзілі бульбу, смела гулялі па вуліцах...

І тады, і пазней многія набралі на сябе атруты, хварэлі і паміралі. Не стала і майго малодшага сына. Яму было ўсяго 14. Аднак сёння я хачу ўспомніць той час, калі наш Юра быў яшчэ жывы і калі краіны далёкага замежжа сталі запрашаць нашых дзяцей на аздаравленне, спачатку — цэлымі класамі, а пасля паасобку. Тады, дзякуючы немцы Одзе-Марыі фон Шуберт, яе запрашэнню, нават я разам з Юрам пагасцілі ў Германіі, на свае вочы пабачыла замежнае жыццё. Шмат што захавалася ў памяці.

Ну, па-першае, спадарыня Ода-Марыя, у якой у 18 гадоў трагічна загінуў нунк, рабіла ўсё, каб нам было камфортна і цікава. На жал, маё валоданне нямецкай не дазваляла больш-менш свабодна гутарыць з ёй, і таму ў размовах нам калі-нікала дапамагалі сябры гаспадыні — Уладзімір і Галіна, людзі адукаваныя, інтэлігентныя. Да пераезду ў Германію яны жылі пад Масквой, працавалі выкладчыкамі, мелі навуковыя ступені, аднак трымаліся вельмі проста. Я не пыталася, што прымусіла іх пакінуць радзіму, а тым больш Маскву, але заўважыла, што ў іх галасах пастаянна адчуваўся сум.

Неяк раз яны прыйшлі да Оды-Марыі, каб запрасіць нас з Юрам «у клубніцы». Гаспадыня дала нам па невялічкім лёгкім кошычку, і ўчацвярых мы рушылі... Я дрэнна ўяўляла, куды. Ішлі пехатой, досыць доўга. Уладзімір з Галінай усю дарогу пра нешта пытаўся, мы з Юрам адказвалі — расказвалі пра сваю Беларусь, пра наша жыццё. А вось ад спадарожнікаў пачулі зусім няшмат: хіба тое, што, дапамагаючы фермеру і збіраючы ягады, можна (і нават трэба) іх есці (асабліва калі фермер адкаціць яны)...

Дабраўшыся да месца, нас вельмі ўразіла поле — велізарнае, з доўгімі, роўнымі радамі ягад самых розных сартоў — спелых, прыгожых... Праўда, я іх амаль не каштавала, бо клубніцы — гэта не маё (іншая рэч — суніцы!)... А вось іншыя зборшычыкі елі: якраз так, як вучылі і нас. Але гэта яшчэ не ўсё. Вярнуўшыся ў горад, мы разам з нашымі спадарожнікамі зайшлі на пошту (ім трэба было). І там, адчыняючы дзверы, Уладзімір нека няўдала зачэпіўся за дыванок — упусціў свой кошычак з клубнікамі. Ягады рассыпаліся па падлозе і, вядома ж, пабліліся, ледзь не распаўзліся... Я чакала, што зараз з'явіцца хтосьці з венікам, змяце іх у шуфлік, каб выкінуць. І памылілася. Нашы спадарожнікі сталі іх збіраць у той самы кошык, казаць, што дома зробіць з іх «мермеладэ». Мы з Юрам перагледваліся і шчыра пашкадава-

лі, што жывём так далёка, што не можам падзяліцца — пачаставаць гэтых людзей «мермеладэмі» са сваіх суніц, чарніц, вішань, маліны, сліў, ажын, парэчак, агрэсту... А потым яшчэ доўга думалі над тым, ці сталі б гэтыя людзі збіраць клубніцы — і на фермерскім полі, і на падлозе, — жывучы ў Падмаскоўі. Мне здавалася, што наўрад...

БЫЛО ў нас і яшчэ адно вельмі памятнае знаёмства. Неяк у нядзелю пасля тэлефоннага званка Ода-Марыя сказала, што нас запрашаюць да сябе Ганна і Пётр Кеслеры. Юра ўжо ведаў гэтых людзей, іх дом, і мы пайшлі.

Сустрэлі нас там як родных, але гэта ўразіла куды менш, чым гісторыя іх жыцця. Аказалася, што Пётр — этнічны немец, што яго сям'ю «дабравольна-прымусова» з Паволжы высылілі ў Іркуцк, што ён вырас там і з першых дзён вайны трапіў на фронт, што пасля няўдалага бою пад Смаленскам уся іх рота аказалася ў палоне і збегчы адтуль нікому не ўдалося, што дужэйшых (з тых, каго не расстралялі) адправілі на работы ў Германію. Такім чынам Пётр трапіў на хутар, стаў парабкам, бо павінен быў рабіць усё, што скажа гаспадар: даглядаць скаціну, апрацоўваць зямлю...

Ганна — родам з-пад Ленінграда. На стаўніца. У лапы фашыстаў трапіла ў час аблавы. У Германіі апынулася разам з іншай моладдзю, з ёй жа працавала на заводзе. Умовы, як расказвала, былі страшэнныя: людзей трымалі горш, чым скаціну, — у халодных будахах. І кармілі — абы ногі цягалі ды працавалі... За марудлівасць і брак білі, знясіленых дабівалі...

Яе, было, таксама забралі ад іншых, некуды павялі... Думала, на расстрэл, бо пасадзілі ў кузаў, прывезлі ў нейкі хлеб... А раніцай паказалі статак кароў і цялят, які яна павінна была даглядаць. Спраў, як расказвала, было з галавой, і яна іх рабіла падбегам — яшчэ і таму, што вопраткі не мела ніякай — баялася захварэць. Ведала, што парабкаў лячыць тут ніхто не будзе. А памрэш — прывязуць новага ці новую...

Адно добра, што кармілі хоць трохі лепш... А другое — лёс звёў з Пятром, які ведаў нямецкую мову, чуў сам і Ганне пераказваў, што гоняць немцаў з роднай зямлі, што вызваленне ўжо блізка і яны змогуць вярнуцца дамоў.

Надзея на гэта надавала сіл, і таму не дзіва, што, пачуўшы пра перамогу, Ганна

і Пётр на веласіпедых былых гаспадараў паехалі ў бок роднага краю.

У Польшчы на адным з прыпынкаў разгаварыліся з савецкімі салдатамі, і тыя, пачуўшы, што з імі было, казалі, што на радзіме іх чакае калі не расстрэл, то зняволенне — дакладна, прычым пажыццёвае, недзе на Калыме...

І ўсё, як расказвалі гэтыя сужэнцы: схавалася сонца, на зямлю апусцілася неба. Яны плакалі ўголос і баяліся глядзець адно на аднаго — думаць, хто з іх большы здарнік Радзімы.

Калі сутак яны прасядзелі ў Польшчы, а потым вярнуліся назад у Германію, сталі жыць разам і працаваць ад цяжна да цяжна, бо абое былі голыя і босыя, не мелі жылля, потым з'явіліся дзеці.

Каб хоць неяк абжыцца, павялічыць свае даходы, Пётр з Ганнай пераехалі ў Аргенціну, дзе ўвесь час цёпла. Трымалі кароў, авечак, коней, якія самі, можна сказаць, карміліся, збіралі добрыя ўраджай. Старэйшыя дзеці (а ў сям'і іх стала 17) ва ўсім дапамагалі... Аднак бацькі цудоўна разумелі, што без добрай адукацыі ім прыйдзеца цяжка, і таму зноў вярнуліся ў Германію... Хоць хацелася ў Расію. Дзе-ля гэтага, як казалі, згодны былі б нават панесці пакарэнні!

КАЛІ Саюз распаўся, у сужэнцаў з'явілася магчымасць працаваць родных — яны паляцелі ў Іркуцк.

Бацька Пятра не дажыў да гэтай сустрэчы, на вайне загінуў і брат. А вось старэнькая маці і сёстры не ведалі, як славіць Госпада за магчымасць абняць сына і брата...

З тых самых часоў Ганна і Пётр сталі марыць аб паездцы ў Ленінград. Ужо нават былі сабраліся, але Ганна трапіла ў бальніцу, перанесла складаную аперацыю, пасля якой зусім не стала здароўя: адбіліся на ім і аблава, і холад з голадам, і шматгадовая непасільная праца.

...Што здзіўля тады — у доме Пятра і Ганны панавала руская мова. На ёй размаўлялі гаспадары, іх дзеці і ўнукі, якія ў той час займалі розныя пасады, але вельмі любілі бацькоў і свой «рускі дом».

Наведваюшы яго другі раз, мы гаспадары не заспелі: ён збіраў дакументы, каб зноў паляцець у Расію да родзічаў. А яго жонка Ганна, страціўшы на гэта надзею, усё распывтвала мяне пра Беларусь і ўрэшце пацікавілася, ці не магла б я зрабіць ёй падарунак — даслаць духі «Красная Москва» і мыла «Сирень». Казала, што іх водар помніцца з тых часоў, калі жыла на радзіме, і што гэтыя ўспаміны дапамагалі ёй выстаць: не страчваць прытомнасць каля станка на заводзе, у чаканні расстрэлу, на чужой ферме...

Перад ад'ездам мы зайшлі ў дом Кеслераў, каб развітацца, і Ганна, не хаваючы слёз, сказала, што паехала б з намі ў Беларусь... А на сваю радзіму дык пайшла б нават пешкі!

...Людзі, мусіць, праўду кажуць, што родная зямелька — маці, а чужая — махаха.

Ларыса КУПРЫЯНЧУК, Рагачоўскі раён.

«Са "Звездой" цяплей»

Калі вы падпісаліся на газету «Звязда» на I квартал або I паўгоддзе 2022 года — запаўняйце картку ўдзельніка, выразаеце і дасылце да 16 студзеня 2022 года ў рэдакцыю на адрас: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

Сярод падпісчыкаў будуць разыграны 7 тэрмаў універсальных для ежы і напой ARIZONE і суперпрыз — электрасамавар Kelli. Вынікі будуць апублікаваны ў газеце «Звязда» да 29 студзеня 2022 года.

Прызы можна будзе атрымаць у рэдакцыі да 31 сакавіка 2022 года пры падачы квітанцыі аб падпісцы на «Звязду» на I квартал або I паўгоддзе 2022 года і пашпарта. Пасля 31 сакавіка выдача прызоў спыняецца і прэтэнзіі падпісчыкаў не прымаюцца. Умовы рэкламнай гульні «Звязда» чытайце ў нумары 235 газеты «Звязда» ад 4 снежня 2021 года.

Тэлефоны для даведак: (017) 271 81 53, 311 17 40. Тэрмін правядзення гульні — 7—31 снежня 2021 года.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі № 4117 ад 30.11.2020 года, выдадзена Міністэрствам антыманапольнага рэгулявання і гандлю Рэспублікі Беларусь.

Form for entering details for a magazine subscription contest. Fields include: Name and surname, address and telephone, and a box for a drawing. The form is titled 'Card of subscriber - participant of the contest for the first quarter or first half of 2022'.

Удачы ў розыгрышы!